

Verkiezingsprogramma 2026 – 2030

KERN: Lokaal en Sociaal

Voorwoord

Beste inwoners van Bergen,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 2026-2030 van KERN. In de afgelopen 15 jaar heeft KERN zich ingezet voor de belangen van alle inwoners, ondernemers en bezoekers van onze mooie gemeente Bergen. In deze periode heeft onze lokale partij zich stevig verankerd in de gemeente: in de politiek en de samenleving. Wij hebben in de rol van oppositiepartij veel onderwerpen onder de aandacht gebracht. Hiermee hebben wij een stempel weten te drukken op het bestuur van de gemeente Bergen.

Voorbeelden waarvoor KERN o.a. steeds aandacht is blijven vragen afgelopen periode zijn:

- **Zwembad:** Openbaar zwembad realiseren voor iedereen.
- **Woningbouw:** Sneller, meer en verantwoord bouwen.
- **Openbare ruimte:** Het onderhoud aan bermen, paden, wegen en openbare gebouwen moet beter.
- **Veiligheid en preventie:** Evaluatie van het gebruik van drugs en daarbij behorende overlast.
- **Energielandgoed Wellsmeer:** Kritisch op de hoge kosten, risico's, haalbaarheid en draagvlak.
- **Mantelzorgcompliment:** Passende waardering voor mantelzorgers.
- **Verkeersveiligheid:** Wij hebben blijvend aandacht gevraagd voor diverse verkeersonveilige situaties.
- **Transparantie:** Voortdurend gehamerd op een open bestuurscultuur en volledige openheid van informatievoorziening voor iedereen.
- **Leefbaarheid:** Instandhouding van de voorzieningen in de dorpen.
- **Economie:** Een ondernemersklimaat, waardoor bedrijven weer energie kunnen ondernemen.
- **Sociaal:** Verantwoordelijkheid nemen zodat iedereen kan meedoen in de gemeenschap en er zorg voor elkaar is.

KERN heeft zich afgelopen periode aan haar belofte gehouden. De fractie van KERN heeft hard gewerkt en gevochten voor alle belangen van iedereen in de gemeente Bergen. Dit zullen wij ook in de komende periode blijven doen bijvoorbeeld op thema's zoals: leefbaarheid, veiligheid, toekomstgericht seniorenbeleid, woningbouw, WMO, jeugdzorg, armoedebestrijding, landbouw, economie, energietransitie, bestuurscultuur, belastingverlaging, voorzieningen, onderhoud van bermen en wegen, dienstverlening, verenigingen en natuurlijk onze dorpen en buurten.

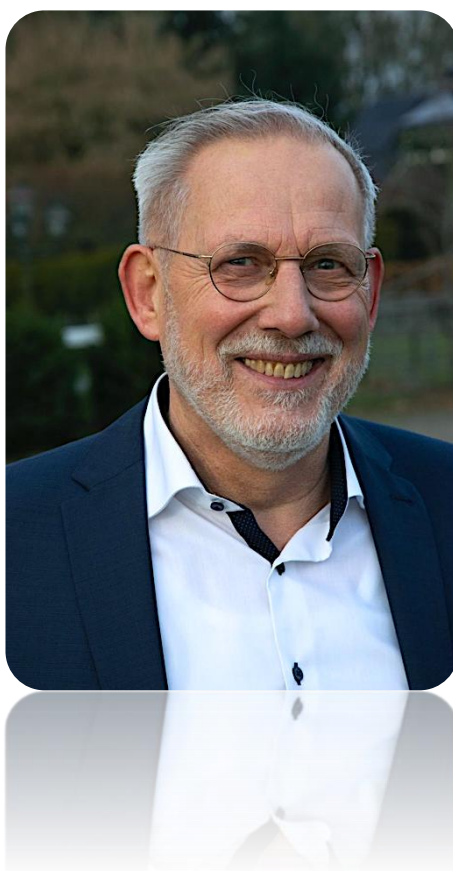
KERN hoeft als lokale partij aan geen enkele landelijke politieke partij verantwoording af te leggen. Wij vormen onze mening lokaal, transparant en onafhankelijk. In onze lokale partij is plaats voor iedereen, een gevarieerd politiek gedachtegoed en keuzes horen hierbij. Per onderwerp wordt vanuit de dialoog de koers bepaald waarbij wij luisteren naar de mening en ideeën van iedereen in de gemeente Bergen.

KERN maakt keuzes met de hulp van onze inwoners en (ervarings)deskundigen, door het oor te luister te leggen in alle kernen. Hierbij staat integriteit, respect en zorg voor elkaar centraal. KERN wil de gemeenschap versterken door inwoners meer inspraak te geven met inbreng en respect voor de eigen identiteit.

Het is tijd voor KERN, een lokale partij die er echt is voor de inwoners van onze gemeente. Door jouw stem aan KERN te geven zorgen wij ervoor dat jouw stem wordt gehoord in ons gemeentehuis. Dat jouw belang weer voorop staat. KERN is er klaar voor, klaar om mee te gaan besturen in het College van burgemeester en wethouders. Het is tijd voor KERN, Lokaal en Sociaal!

Namens de fractie KERN

Frans Camps

Inhoudsopgave

Voorwoord	Blz. 1
Inhoudsopgave	Blz. 3.
Bestuur en organisatie	Blz. 4
Veiligheid en handhaving	Blz. 5
Financiën	Blz. 6
Sociaal Beleid	Blz. 7
Jeugd en onderwijs	Blz. 10
Wonen	Blz. 12
Sport, recreatie en toerisme	Blz. 13
Economie	Blz. 15
Landbouw en natuur	Blz. 16
Openbare Ruimte en Duurzaamheid	Blz. 17
Dorpenbeleid	Blz. 19
Kort per thema	Blz. 20

Bestuur en organisatie

Belangrijk voor KERN is dat het **dagelijks bestuur** van de gemeente Bergen **betrouwbaar, integer en transparant** handelt. Wij hebben in de afgelopen periode geconcludeerd dat dit niet altijd het geval was. Regelmatig werd door het College onjuiste of zelfs geen informatie verstrekt die voor het College voor handen was. Wat betreft ons komt hier in de nieuwe periode verandering in. KERN wil in de komende periode dat het College alle **informatie gelijktijdig aan alle raadsleden** verstrekt die nodig is om de taken te vervullen van een raadslid. Wij zullen een kritische afweging maken, hoeveel wethouders nodig zijn om onze gemeente te besturen.

Stelselmatig komt het voor dat er onduidelijkheden zijn omtrent de **portefeuilleverdeling** in het College van burgemeester en wethouders. KERN is van mening dat je een portefeuillehouder altijd moet kunnen aanspreken op zijn of haar acties. Ook schept dit duidelijkheid naar iedereen wie waarvoor verantwoordelijk is. KERN wil hiervoor een duidelijke en heldere afbakeningen binnen alle beleidsterreinen.

KERN stelt de inwoners, bedrijven en bezoekers centraal, in het bijzonder op het gebied van de **dienstverlening**, communicatie en **informatievoorziening**. Het herstel van het **periodieke persmoment** van het College is daar onderdeel van. In de omgang met inwoners en ondernemers is nog veel verbetering te behalen. Wij willen dat de **gemeente** zich faciliterend opstelt. Dit betekent volgens ons een klantgerichte en **meedenkende houding** vanuit de gemeente. Wij willen een vereenvoudiging en vermindering van wet- en regelgeving. De gemeente moet oplossingsgericht zijn in haar denken en acteren, een meedenkende en betrokken gemeente. Daarnaast mag **digitalisering** in dienstverlening en informatievoorziening **nooit** leiden tot **uitsluiting** van (bepaalde groepen) inwoners. De communicatie mag daarom niet alleen digitaal zijn.

Inwoners en ondernemers voelen zich vaak in de steek gelaten door de gemeente Bergen. Ze hebben het gevoel dat ze tegengewerkt of niet gehoord worden. KERN luistert wel naar jou. Daarom willen wij dat de **inbreng** die komt vanuit **inwoners**, dorpsraden of andere belangenorganisaties **serieus** genomen wordt en dat er in onderling overleg ook echt iets mee gedaan wordt. KERN wil voor belangrijke besluiten en inspraakavonden organiseren samen met en voor inwoners en anderen, zodat we kunnen ophalen wat er bij de inwoners en andere belanghebbenden leeft.

Voor bepaalde onderwerpen kan een vorm van **samenwerking** met stichtingen, een andere gemeente of ander overheidsorgaan uitkomst bieden. In het belang van onze inwoners en de democratie moet daarbij de inhoud van de dossiers richtinggevend zijn in de keuze van eventuele partners en de vorm van samenwerking. Het is bovendien uiterst belangrijk dat de gemeenteraad vanaf het begin betrokken wordt in dergelijke trajecten om ervoor te zorgen dat de **Raad grip houdt** op (alle onderdelen van) de overeenkomst. Het kan niet zo zijn dat de gemeenteraad “mag tekenen bij het kruisje”.

Veiligheid en handhaving

Het is de taak van de gemeente om te zorgen dat onze inwoners zich **veilig voelen** in hun eigen dorp: thuis, op straat, op school, op het werk, in de buitengebieden. In een veilige gemeente zijn regels duidelijk, is handhaving zichtbaar en voelen inwoners zich gehoord en beschermd. Dat vraagt om **zichtbare handhaving** en duidelijke keuzes waar het moet.

KERN pleit voor **nultolerantie** bij intimidatie, bedreiging, vandalisme, drugsoverlast en illegale dumpingen, etc. Waar het mogelijk is geven we prioriteit aan **preventieve** maatregelen. Goede voorlichting over buurtpreventie bijv. kan bijdragen aan de veiligheid.

KERN vindt dat de **bestrijding** van **drugsoverlast** meer aandacht nodig heeft. KERN wil een adequate aanpak als het gaat over **drugscriminaliteit**.

Voor een veilige leefomgeving streeft KERN ernaar dat de **wijkagent zichtbaarder** is. Wij streven naar optimale samenwerking tussen de politie en onze boa's. Ook onze boa's horen duidelijk zichtbaar te zijn waar dit nodig is in onze samenleving.

KERN wil ook dat er meer aandacht komt voor **digitale veiligheid**, zoals online oplichting en cybercriminaliteit, etc. Alle leeftijdsgroepen kunnen daar immers slachtoffer van worden.

De gemeente Bergen heeft de beschikking over een **ambulancepost** en een **brandweerkazerne**. Hiermee wordt in acute situaties de burger sneller geholpen. Het voldoen aan de wettelijke **aanrijtijden** van de brandweer en de ambulancedienst heeft onze voortdurende aandacht. Daarom wil KERN ook de komende periode de volledige inzet van het College om de aanrijtijden van de hulpdiensten zo kort mogelijk te houden en die in de gaten te houden. Wat KERN betreft, is het van cruciaal belang dat er een optimale **samenwerking** is binnen de **veiligheidsregio**. Daarnaast willen wij een verdere optimalisatie van de brandweer binnen de veiligheidsregio. Een goede samenwerking van de hulpdiensten met onze directe burens is essentieel. Dit geldt zeker ook voor de samenwerking met de Duitse hulpdiensten.

Onze westelijke gemeentegrens is de Maas, voor ons betekent dit, dat er hoge prioriteit gegeven moet worden aan de **bescherming** van de inwoners en hun bezit tegen de **overstromingen** van deze rivier. Dit vraagt goed afgestemde **calamiteitenplannen** en een hoogwater beschermingsniveau dat voor alle dorpen van onze gemeente hetzelfde is.

KERN wil **dwangsommen** of gerechtelijke procedures tot een **minimum** beperken. Iedereen heeft te maken met wet- en regelgeving in het kader van gezondheid, veiligheid of geluidshinder.

Wij vinden dat de **dialoog** met de inwoners moet worden opgezocht in plaats van te dreigen met dwangsommen. Bij overtreding is hoor en wederhoor belangrijk, resulterend in een passende oplossing. KERN staat voor het in gesprek gaan met inwoners en ondernemers in plaats van bovenaf de wetten voor te schrijven, te controleren en repressief te bestraffen.

Financiën

Voor KERN ligt de basis van een goed **financieel** beleid bij het **verantwoord** omgaan met het geld van onze inwoners. We gaan op een bewuste manier om met financiële middelen die de gemeente Bergen heeft. Wij stellen ons ten doel om onze financiële positie in te zetten voor onze inwoners, onze reservepositie (grond en gebouwen) behoort **inzichtelijk** te zijn voor iedereen. **Transparantie** in het huishoudboekje van de gemeente.

Belangen van inwoners moeten voldoende verankerd zijn in goed en weloverwogen beleid, binnen een **sluitende begroting**. KERN initieert nieuwe plannen met en in het belang van onze inwoners en ondernemers. Waar nodig zullen wij voorstellen om deze te financieren uit onze reserves.

Zonder voldoende inkomsten kan een gemeente niet functioneren. Dit mag **niet** meteen leiden tot **hogere lasten** voor inwoners, bedrijven of bezoekers. Wij streven ernaar de lasten en belastingen niet verder te verhogen in de komende periode. Het verhogen van de gemeentelijke belastingen en tarieven vinden wij niet gepast gezien de stijging van woonlasten, dagelijks levensonderhoud, energiekosten en zo verder. KERN is tegen het invoeren van allerlei deelbelastingen zoals bijvoorbeeld hondenbelasting.

De afgelopen jaren heeft de gemeente tal van grote financiële uitgaven gedaan. Een voorbeeld hiervan zijn de uitgaven voor het **Energielandgoed Wells Meer**, het inhuren van heel veel adviseurs en door het actief aankopen van diverse gebouwen en gronden. KERN zal de beschikbare middelen veel meer inzetten voor zaken waar onze inwoners profijt van hebben. Daarom pleiten wij voor een **gerichte oplossing** voor het Energielandgoed Wells Meer. Dat project ligt voorlopig stil—als het überhaupt haalbaar zal blijken te zijn. Ondanks grote investeringen vanuit Bergen levert het tot **nu** toe **geen rendement** op. Het kan niet zo zijn Bergen geld blijft storten in een (vooralsnog)bodemloze put.

Sociaal beleid

Iedereen moet mee kunnen doen binnen onze gemeente, de **menselijke maat** is hierbij leidend. Zelfredzaamheid van onze inwoners is van groot belang. Bij het signaleren van problemen moeten we als gemeente er altijd zijn voor onze burgers. We ondersteunen onze **mantelzorgers** en **vrijwilligers** volop omdat ze van essentieel belang zijn en als dit niet toereikend blijkt te zijn, vinden wij dat de gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen.

Een goed gemeentelijk sociaal beleid begint met “**gekoppelde dossiers**” zodat er bij hulpverlening een beter zicht is op wat er speelt. KERN streeft daarnaast een **integrale aanpak** van hulpvragen na. Deze kan bijv. bereikt worden door **één regisseur** per gezin aan te wijzen. We kijken wat er nodig is en naar wat iemand zelf kan. Wij willen op deze manier bijvoorbeeld voorkomen dat **kinderen** opgroeien in armoede, geweld of andere ongewenste situaties. KERN wil de inwoners beter ondersteunen bij **geldproblemen**. Het gaat om mensen die in de problemen zijn gekomen, omdat ze soms onbedoeld de grip op hun financiële situatie zijn kwijtgeraakt

KERN wil **laagdrempelige toegang voor ondersteuning** bij een hulpvraag vanuit onze inwoners, de indicatiestelling voor begeleiding en dagbesteding moet bijvoorbeeld altijd afgewogen worden aan de inhoud/**behoefte** in plaats van aan het kostenplaatje. Het regelmatig in **gesprek** gaan met doelgroepen en belangenverenigingen brengt in beeld hoe het beleid wordt ervaren en vervolgens wordt vormgegeven. Hierbij kan ook gedacht worden aan korte **enquêtes** na contact met de gemeente. Wij willen een onafhankelijk **meldpunt** voor inwoners realiseren waar zij terecht kunnen met klachten op sociaal gebied, bijvoorbeeld in de vorm van een inloopsprekuur in de dorpen.

KERN vindt dat de vele **lokale verenigingen**, stichtingen, evenementen en activiteiten het cement van de lokale samenleving zijn. Daarnaast zijn **ontmoetingsplekken** zoals gemeenschapshuizen en bibliotheek **essentieel** voor het bevorderen van gemeenschapszin. Hiermee dragen we ook bij aan het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen en jongeren.

Verenigingen

Verenigingen hebben een enorme toegevoegde waarde voor de **leefbaarheid**. Bijv. omdat zij **sport en cultuur** mogelijk maken of omdat zij ertoe bijdragen dat hun leden blijven **deelnemen** aan de samenleving (bijv. ouderenbonden of vereniging t.b.v. gehandicapten, etc.). Zij dragen zo ook bij aan **gezondheid** en **gemeenschapszin**. Ook spelen verenigingen in hun jeugdbeleid bijv. een belangrijke rol in de opvoeding van de **jeugd**, in de binding en gemeenschapszin in de dorpen, etc. KERN wil daarom verenigingen, stichtingen, en dorpsarchieven etc. ruimhartig en blijvend faciliteren. Wij sluiten niet de ogen voor **actuele ontwikkelingen** en zullen **meedenken** over passende maatregelen als het gaat om terugloop van ledenaantallen of samenvoegen van activiteiten. Ook zijn wij voor een **subsidiebeleid** met heldere criteria voor het verlenen van subsidies (bijv. aantal leden, hoogte van contributie [ook in verhouding t.a.v. andere verenigingen], mogelijkheden van fondsenwerving elders, maatschappelijke rol, etc.).

Ouderenbeleid

KERN wil dat er meer aandacht komt voor onze ouderen. Omdat (gepensioneerde) senioren en ouderen tijd en ervaring hebben, spelen zij een **cruciale rol** in onze samenleving die niet meer weg te denken is. Ten behoeve van hun lichamelijke en geestelijke vitaliteit zijn wij ervoor om **activiteiten** voor ouderen te **bevorderen** en te promoten en bijvoorbeeld meer ouderen te betrekken bij de **sportvoorzieningen** en daarvoor bestemde accommodaties.

Wanneer ouderen niet meer volledig kunnen meedoen, moet **goede zorg** geboden worden en bereikbaar zijn, ook in de dorpen. De komende jaren zien wij een **toename** van het aantal **ouderen** (absoluut en relatief) en een **afname** van **zorgverleners**. Daar moet de gemeente zich op **voorbereiden** met een **toekomstgericht ouderenbeleid**, bijvoorbeeld door de mogelijkheden te bekijken van goede **(dag)opvang dicht bij huis**--ook in de dorpen--en het opzetten van lokale en/of mobiele **steun- en servicepunten**. Ook een initiatief zoals **Voorzorgcirkels** verdient steun. Daarnaast is het in het belang van de gemeente om zorginstellingen aan te spreken op het creëren van **(maatschappelijke) stageplaatsen** voor onze jongeren in de hoop hen voor Bergen te behouden.

Dat alles wil KERN o.m. bereiken door bestaande **senioren-/ouderenverenigingen** en stichtingen te **faciliteren**, door regelmatig **overleg** met hen te hebben en door nieuwe **initiatieven** te omarmen. Tevens zijn wij ervoor om senioren en ouderen als **ervaringsdeskundigen** al in een vroeg stadium te betrekken bij (seniorgerichte) bouwprojecten en andere planvorming. Daarmee kunnen wij onderzoeken welke behoeften ouderen hebben en kunnen wij samen met hen **passende oplossingen** ontwikkelen. Dat geldt zeker voor woningbouw, waarbij gekeken wordt naar wat senioren nodig hebben.

Ook kan de gemeente individueel ondersteuning bieden aan ouderen bij het zoeken naar een **passende woonvoorziening**. Dat kan bovendien een positief effect hebben op de woningmarkt. Een bijzonder punt van aandacht in het ouderenbeleid is de **eenzaamheid**, die vele oorzaken kan hebben en vaak sluipenderwijs optreedt (zie *Eenzaamheid*).

Eenzaamheid

In onze samenleving met veelvuldige maar oppervlakkige (internet) contacten ligt **eenzaamheid** op de loer, in alle bevolkingsgroepen: ouderen, langdurig werklozen, gepensioneerden, zieken, mantelzorgers, (stille) armen en jongeren. Zij zijn meestal **lastig te bereiken** en eenzaamheid is vaak voor de omgeving moeilijk te herkennen. KERN wil daarom **organisaties** die deze kwestie aanpakken van harte **faciliteren**.

Armoedebeleid

KERN wil in **beeld** laten brengen wat de **getallen** en **achtergronden** zijn van armoede binnen onze gemeente. KERN ziet o.m. een rol weggelegd voor professionals die weten welke inwoners gebruikmaken van een minimaregeling en in de problemen dreigen te komen. Armoede heeft enorme gevolgen voor degenen die het treft en met name voor **kinderen**. Inwoners die geconfronteerd worden met armoede moeten op een **laagdrempelige** manier **geïnformeerd** worden over regelingen en hoe hier gebruik van te maken. De rol die de Vincentius Stichting Welzijn speelt, wordt omarmd, iedereen moet mee kunnen doen en niemand hoeft alleen te staan is het streven. Daarbij moet er ook speciale aandacht zijn voor de **stille armoede** zodat aspecten daarvan **gericht aangepakt kunnen worden** om de vaak negatieve spiraal omlaag te doorbreken.

Vrijwilligers

Veel van onze samenleving draait op **vrijwilligers**. Naast **waardering** daarvoor moet de gemeente hen ook waar mogelijk **faciliteren**. Een vaak “stille” groep onder vrijwilligers zijn de **mantelzorgers**: die hebben meestal een zware (emotionele) taak en hun leven verandert sterk door de zorg. Het is goed dat zij blijvend vanuit de gemeente **gefaciliteerd** worden, maar vereenzaming is een risico. De gemeente moet daar in het sociale beleid oog voor hebben.

Gezinnen

Ouders kunnen vragen over of problemen met de opvoeding van hun kinderen hebben. Er bestaan allerlei soorten organisaties die hen daarbij kunnen helpen. De gemeente coördineert de **hulpverlening**, waarbij zij signalen uit de samenleving oppakt, anticipeert en reageert. Het Brede School concept kan erin voorzien dat er een **laagdrempelige** ontmoetingsplek is voor de diverse hulpinstanties in schoolgebouwen in de dorpen (bijvoorbeeld een kindhulpcentrum, etc.). Het is vooral belangrijk dat de gemeente de gezinnen helpt vanuit de gedachte dat er **één** gemeentelijke **regisseur/loket** is. We moeten voortdurend monitoren of er de juiste **afstemming** is tussen instanties en bijsturen waar nodig. De kwaliteitstoets kunnen we doen door **periodieke tevredenheidsonderzoeken** te doen onder de zorgvragers. De verantwoordelijk wethouder zal hier voortdurende aandacht voor moeten hebben.

Wij pleiten dat er binnen onze gemeente speciale aandacht is **eenoudergezinnen**, bijv. met het oog op werk-zorg taken, inkomenseffecten van werk, etc.

Jongeren, zie Jeugd en onderwijs

Jeugd en Onderwijs

“De jeugd heeft de toekomst” is voor KERN een belangrijk uitgangspunt. Wij vinden dat goed **onderwijs, kinderopvang**, fysieke ruimte voor **spelen** in de omgeving en passende ondersteuning beschikbaar moeten zijn waar nodig. KERN wil vooral inzetten op preventie, om problemen aan de voorkant aan te pakken. De oplopende kosten van **jeugdzorg**, wachtlijsten en mismatch tussen vraag en aanbod vindt KERN een zorgelijke ontwikkeling. Dit vereist volgens ons continue aandacht en goede sturing. KERN vindt dat we daarbij gebruik moeten maken van de **jeugdwerkers** die onze jongeren positief ondersteunen en ook een signaalfunctie kunnen hebben.

We willen sterk inzetten op preventie in de **jeugdzorg** zodat er minder kinderen en jongeren complexe en/of langdurige jeugdzorg nodig hebben. KERN wil minimaal de daarvoor bestemde financiële middelen van het rijk inzetten. Wij willen een **beter afstemming** van vraag en aanbod in de jeugdzorg. Hiervoor is **kennisdeling** en **samenwerking** in de regio van groot belang wat een positieve uitwerking zal hebben op de kwaliteit en mogelijk de veel te lange wachtlijsten.

KERN gaat blijvend inzetten op het stimuleren van de **verbinding** tussen **jeugdzorg** en **onderwijs**. Door de invoering van passend onderwijs gaan kinderen met een zorgarrangement zoveel als mogelijk naar de basisschool. Voor kinderen waarvoor dit niet mogelijk is, zal gezocht moeten worden naar de meest naburige school voor speciaal onderwijs.

Goed en passend onderwijs is de basis voor een goede start van onze jeugd. Wij streven ernaar om in **ieder dorp** het **basisonderwijs** op een goed niveau te houden. Voor elk dorp is het een verlies als een school zou moeten verdwijnen, hiervoor zal KERN waken. De **positie** van scholen in de dorpen kan versterkt worden door het zgn. “**Brede School**” concept, waarbij ook andere diensten in het schoolgebouw worden ondergebracht, wat bovendien bijdraagt aan bijv. laagdrempelige (jeugd) hulpverlening (zie ook Dorpenbeleid).

Wij blijven ons inzetten voor een gezond **binnenklimaat** op scholen. KERN vindt dat een goed binnenklimaat van scholen en het daarbij behorende **onderhoud** een taak is van de gemeente. Gezonde en frisse lucht is van groot belang voor de gezondheid van onze kinderen. KERN wil daarom dat de huisvesting van alle scholen op orde wordt gemaakt zodat het binnenklimaat optimaal is. **Schoolgebouwen** die niet meer aan de huidige eisen voldoen moeten **gerenoveerd** worden of **vervangen** worden door **nieuwbouw**. Zo zal in Siebengewald in overleg met de betrokkenen naar een oplossing moeten worden gezocht om een basisschool samen met de gymzaal te bouwen die voldoet aan de huidige en toekomstige eisen. Wij zullen ons ervoor inzetten dat hiervoor spoedig concrete stappen gezet worden.

KERN wil tevens serieus kijken of het mogelijk is om onderdelen uit het **voortgezet onderwijs** naar onze gemeente te halen. De eerdere opheffing van voortgezet onderwijs heeft ertoe geleid dat onze jongeren zich nog eerder voorbereiden op een toekomst elders en veelal niet meer terugkeren naar hun dorp. Wij willen ons inzetten op **onderwijs** waar meer mogelijkheden worden aangeboden, bijv. **leer- werkplekken** met theoretisch onderricht binnen bedrijven en/of instellingen. Wat ons betreft biedt dit kansen voor jongeren en blijven ze later wonen en werken in onze gemeente.

KERN is ervoor om gerichte initiatieven te ontwikkelen om jongeren meer bij onze gemeenschap te betrekken, bijv. a.h.v een **jeugdlintje** (voor degene die zich bijv. bijzonder inzet voor de samenleving), **maatschappelijke stages** bij ondernemingen en instellingen in onze gemeente, etc.

Er zijn jongeren die structureel voor **overlast** zorgen, bijv. t.g.v. drugs- of alcoholgebruik. KERN wil dat zij **goed** worden **opgevangen** om verdere ontsporing te voorkomen. Daartoe moeten we eerst de overlast in beeld krijgen om die vervolgens gericht aan te pakken. In dat kader is het belangrijk het **jeugd-** en **jongerenwerk** beter te organiseren, vooral in de dorpen. Daarnaast kan onder omstandigheden ook een beroep worden gedaan op verenigingen. Jongeren mogen zich daarbij niet in de steek gelaten voelen.

Wonen

KERN vindt al jaren dat de woningbouw in onze gemeente achterblijft bij de behoefte. Mensen hebben moeite met het vinden van een **betaalbare en passende koop- of huurwoning**. Wij zijn al lang van mening dat we daarom sneller nieuwe woningen moeten gaan bouwen. Er komt langzaam vaart in de plannen die al lange tijd gereedliggen.

KERN benadrukte al jaren **“de schop moet nu de grond in voor passende woningbouw!”**

KERN is voorstander van **woningbouw op maat** voor jongeren, alleenstaanden, gezinnen en ouderen. Dat betekent ook: het **passende** type woningen waaraan behoefte is. Vooral met het oog op de toename van **ouderen** in onze samenleving, moet er goed gekeken worden **hoe** de woningbouw op de behoefte van die groep kan aansluiten. Wij zien **oplossingen** in levensloopbestendige woningen, kangeroe-woningen, hofjes structuur of kleinschalige woonvormen, mantelzorgwoningen, het splitsen van woningen, etc.

Bij bouw moet het gaan om huur- en koopwoningen in alle soorten en prijsklassen, zodat er voor iedereen een passende woning beschikbaar is. KERN wil dat Bergen aantrekkelijk is voor de alle initiatiefnemers die bouwplannen hebben: de gemeente kan daarin faciliteren bijv. bij **vergunningverlening**, het **meedenken** bij het maken van omgevingsplannen, etc. Daarnaast bepleiten wij **kostendekkende leges** en kostendekkende tarieven voor het **bouwrijp maken** van de grond.

Projectontwikkelaars en woningbouwcoöperaties dienen gestimuleerd te worden om te bouwen voor een **breed aanbod** van woningen. De actieve grondverwerving van de gemeente Bergen draagt wat betreft KERN lang niet altijd bij aan de oplossing van het huidige woningtekort. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling in Siebengewald.

De gemeente Bergen heeft te maken met vrijkomende agrarische bebouwing en andere leegstaande panden. Met de huidige ontwikkelingen lijkt dit voorlopig niet te stoppen. KERN vindt dat deze leegstand veel kansen biedt. Wij zien oplossingen door deze **leegstaande panden** om te bouwen tot **kleinschalige woonvormen** en tot ruimtes—op landbouwbedrijven—voor kleinschalige bedrijvigheid. Op deze wijze wordt het mogelijk en aantrekkelijker om in onze gemeente te komen of blijven wonen. Wij denken hierbij vooral aan onze eigen jeugd. Voor ouderen moet het mogelijk blijven om in hun eigen dorp/omgeving te blijven wonen. Wij willen hier samen passende oplossingen voor ontwikkelen.

Wij zijn ook voor een **transitiefonds**, dat meedenkt en meewerkt wanneer beeldbepalende gebouwen van functie veranderen. De gemeente kan daarin meedenken, ook bijv. bij het zoeken naar subsidiemogelijkheden, informatie, etc.

Sport, recreatie en toerisme

Bewegen is gezond! KERN vindt dat **sport** voor iedereen **toegankelijk** moet zijn of gemaakt moet worden. Hoe jonger iemand met sporten begint, hoe langer hij of zij meestal actief blijft. De gemeente Bergen kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren door het fysiek **mogelijk** te **maken** dat iedereen kan sporten (positieve gezondheid!) maar ook door het in brede zin **ondersteunen** van verenigingen, gezinnen en individuen. We dragen zo bij aan de kwaliteit van de samenleving, zoals verbondenheid, sociale cohesie en het voorkomen van sociale uitsluiting.

KERN vindt een goed toegankelijk en kwalitatief **Multifunctioneel Centrum** (MFC) voor elk dorp essentieel. Een centrale accommodatie in de dorpskern die door de gemeenschap naar behoefte gebruikt kan worden voor sport-, culturele- en maatschappelijke doeleinden. Ook hier moet een redelijke en eerlijke afweging gemaakt worden wat betreft ondersteuning vanuit de gemeente. Wij willen het **evenemententerrein** in Well een kwaliteitsimpuls geven door het terrein eigentijds in te richten en er een duurzaam evenementenpaviljoen te verwezenlijken in samenwerking met de Stichting 't Knikkerven.

Daarentegen hebben wij grote **vraagtekens** bij het **nieuwe sportpark** in Nieuw Bergen: de **kosten** zijn hoog en het **draagvlak** ontbreekt zowel bij de verenigingen als onder de bevolking. De vraagtekens worden alleen maar dwingender nu het aantal verenigingen dat zou willen “overstappen” naar een nieuw sportpark in Nieuw Bergen, afneemt. Daarnaast kan het niet zo zijn dat het sportpark onder omstandigheden **afbreuk** zou doen aan de **sportaccommodaties** in de dorpen.

Voor wat betreft de **Asseldonk**, is het vooreerst van belang dat onder de bevolking een enquête wordt gehouden naar de behoeften. Vervolgens wil KERN een **plan van aanpak**, met aanpassingen aan het gebouw waar nodig, een goede beheerder en een frisse gebruikersvriendelijke atmosfeer.

Daar waar het gaat om **teruglopende ledenaantallen** bij verenigingen, kan samenwerken een oplossing bieden. We zijn wel van mening dat deze **samenwerking** op **vrijwillige** basis tot stand moet komen. Ook het zoeken van **oplossingen** buiten de dorpen of het aantrekken van gebruikers van buiten onze gemeente behoort tot de mogelijkheden. De gemeente kan hierbij een faciliterende rol spelen waar dit gevraagd wordt.

KERN vindt dat een gemeente met veel waterrecreatie binnen haar grenzen ook een verantwoordelijkheid heeft om zich in te zetten voor veiligheid in of op het water. Daarom zijn we van mening dat **schoolzwemmen** weer een vast onderdeel moet zijn van de opvoeding van ieder kind in de gemeente Bergen. Een **gemeentelijk zwembad** als basisvoorziening voor onze inwoners is dan een voorwaarde. Ook voor andere doelgroepen zoals bijvoorbeeld de groeiende groep ouderen is dit van grote waarde. Het draagt bij aan een **positieve gezondheid**.

Recreatie en toerisme vormen belangrijke pijlers onder de samenleving in onze gemeente. Daarvoor is het belangrijk dat ondernemers in deze sectoren de **ruimte** krijgen om in te spelen op de behoefte van hun gasten. Er is een actieve en **positieve houding** nodig vanuit het **gemeentehuis**. Recreatie en toerisme moeten een van onze speerpunten zijn. De **communicatie** met de betrokken ondernemers moet verbeteren en op basis van herwonnen vertrouwen en een meedenkende overheid kunnen er positieve stappen vooruit gemaakt worden.

Er ligt voor de gemeente vooral een **voorwaardenscheppende taak**, die we in andere hoofdstukken besproken hebben, voor wat betreft openbare ruimte, vergunningsverlening, natuur en de toegankelijkheid daarvan en bereikbaarheid van de gemeente.

Net als bij andere belastingen streeft KERN **geen verhoging** na van de **verblijfsbelasting**. De opbrengsten dienen naar de sector terug te vloeien.

De afgelopen jaren is het erg stil geweest rond het **Toeristisch Platform**. KERN pleit ervoor dat het overlegorgaan opnieuw actief wordt ingezet als **denktank** en **overlegplatform** voor ondernemers in toerisme en horeca & de gemeente.

KERN vraagt extra aandacht voor de bestaande **horecagelegenheden** die onze gemeente nog rijk is. Deze sector is niet alleen voor onze dorpsgemeenschappen, maar ook voor de recreatie en het toerisme van wezenlijk belang. Nieuwe ondernemersplannen op dit gebied zullen wij steunen.

Cultuur is een belangrijk aspect van recreatie en toerisme. **Cultuur-historische monumenten** zijn een belangrijk onderdeel daarbinnen. KERN is ervoor het onderhoud van deze monumenten te blijven **faciliteren** in samenspraak met eigenaren en stichtingen. En kleine restauraties te **ondersteunen**.

Daarnaast wil KERN de **dorpsarchieven** faciliteren: zij hebben ook een verbindende functie door de generaties heen.

Economie

Een sterke economie in onze regio levert een belangrijke bijdrage aan een positieve samenleving met welzijn en welvaart. Uit diverse onderzoeken blijkt echter dat het **ondernemersklimaat** in gemeente Bergen matig is. Bergen zit in de onderste regionen van lijsten wat betreft “vestigingsklimaat” en “MKB-vriendelijkste gemeente”. KERN ziet dat de beperkte verbindingen met het openbaar vervoer, het gebrek aan goed geschoolde **arbeidskrachten** en de matige **dienstverlening** vanuit de plaatselijke overheid de grootste oorzaken zijn. KERN wil dit veranderen door de oorzaak hiervan aan te pakken. Bijv. door serieus werk te maken van een deskundige bedrijvencontactpersoon.

KERN wil dat **samenwerking** tussen de gemeente en het bedrijfsleven **verbeterd** wordt. De gemeente moet actiever meedenken met plannen van ondernemers, dwarsverbanden smeden en mogelijkheden aanreiken. Wij pleiten ervoor dat de Gemeente daartoe regelmatig met ondernemers overlegt. In dergelijke **overlegstructuren** kan ook regeltechnische **expertise** aan de orde komen. En de mogelijkheden voor (maatschappelijke) **stages** voor onze jeugd.

KERN wil dat binnen de wettelijke kaders **vergunningverlening** adequaat en vlot plaatsvindt zodat ondernemersplannen niet gefrustreerd worden. Er wordt hierbij geen voorkeursbehandeling gegeven aan gemeentelijke plannen.

Op dit moment neemt de **gemeente**, gesteund door allerlei voordelen als overheid, vaak de **rol** van **ondernemer** op zich terwijl de echte ondernemers op afstand worden gehouden. Dit komt het duidelijkst naar voren bij de aankopen van natuur- en landbouwgrond waarbij deze bestemd wordt voor woningbouw en energielandgoed. Dit draagt niet bij aan een aantrekkelijk ondernemersklimaat, dat KERN juist graag wil stimuleren. Kansen voor onze ondernemers en inwoners gaan anders verloren.

Voor het **winkelhart** van Nieuw Bergen is het belangrijk dat het **winkelaanbod** op peil blijft, nu steeds meer winkelruimte wordt bestemd voor andere doeleinden. KERN wil in gesprek met de ondernemers en bewoners nieuwe kansen ontwikkelen.

Wij vinden dat de **bereikbaarheid** van **winkels** voor al onze inwoners cruciaal is. We hebben veel geïnvesteerd in Mosaïque, de dorpen mogen daar niet de dupe van worden. Wij willen samen met ondernemers en dorpsraden nieuwe concepten onderzoeken, een fysieke winkel hoeft hierbij niet het uitgangspunt te zijn. We ontwikkelen nu de nieuwe appartementen en een horecagelegenheid in Mosaïque. KERN wil het plan om de omgeving van Mosaïque te vergroenen nog eens goed tegen het licht houden, wij leggen hierbij onze focus op een openbaar (invaliden)toilet en het logisch inrichten van de **(invaliden)parkeervoorzieningen**.

Bedrijvigheid wordt in Bergen deels geconcentreerd op bedrijventerrein **de Flammert**, dat een wat gedateerde uitstraling heeft. KERN streeft een **optimalisatie** en **vergroening** van de omgeving van dit terrein na in samenspraak met de gevestigde bedrijven. Om deze optimalisatie te verwezenlijken is het goed om binnen een afgebakende opdracht hier een tijdelijke ter zake deskundig **functionaris** voor in te zetten. Daarnaast moeten bedrijven die buiten de Flammert gevestigd zijn, mogelijkheden krijgen om zich te kunnen ontwikkelen, waarvoor een actieve **meedenkhouding** van de gemeente is vereist, iets wat KERN zeker nastreeft. Wij willen ondernemingen maximaal ondersteunen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen binnen onze gemeentegrenzen.

Landbouw en natuur

De landbouw in de gemeente Bergen staat op het ogenblik in het middelpunt van de belangstelling. Dit terwijl de oppervlakte landbouwgrond de laatste decennia hard is teruggelopen onder andere door natuurontwikkeling en zandwinning. Ook het aantal mensen dat werkzaam is in deze **beroepsgroep** loopt terug, maar is nog altijd **substantieel** en groter dan bijv. in de toeristensector (ruim 15% van de beroepsbevolking van gemeente Bergen). Daarom blijft de landbouw **belangrijk**, onder andere ook omdat het ons buitengebied in belangrijke mate inkleurt.

De gemeente heeft met meer dan 1000 hectare **landbouwgrond** in haar bezit een flinke vinger in de pap in deze sector. KERN blijft het een **slecht idee** vinden om deze gronden op afstand te zetten door het in erfpacht te geven aan een **natuurstichting**, die op haar beurt de gronden aan onze boeren verpacht met een bijgesloten lijst van **beperkingen** voor de pachters van de gronden. Beperkingen die landelijk niet gelden.

Wij hebben ook onze **bedenkingen** over de **bestuurlijke inrichting** en de manier waarop dit tot stand is gekomen. Mede door het **beschadigde vertrouwen** pleiten wij ervoor om deze constructie terug te draaien. Bovendien pleiten wij ervoor dat de banden met **Stichting De Marke** worden verbroken.

De druk vanuit (bepaalde groeperingen van) de samenleving om gewasbeschermingsmiddelen, (kunst)mest en beregening in te perken zal ertoe leiden dat agrariërs **te weinig inkomen** hebben en afhaken of dat we als samenleving blijvend de landbouw gaan subsidiëren.

Het strategische en geopolitieke **belang** van **voedselproductie** en het belang van boerenbedrijven binnen onze gemeente wordt te weinig onderkend.

Wat KERN betreft, is het aan de **agrarisch ondernemer zelf** om te bepalen welke richting hij kiest voor zijn bedrijf: gangbaar, intensief, extensief, biologisch of natuur-inclusief, al dan niet gestimuleerd door de gemeente of landelijke overheid.

Wij **ondersteunen** agrarische ondernemers bij nieuwe innovaties, nieuwe initiatieven en verdere **bedrijfsontwikkeling** t.b.v. het behoud van deze sector binnen onze gemeente. Het gebrek aan **bedrijfsopvolging** is daarbij ook binnen onze gemeente een zorg en verdient aandacht.

KERN is **tegen** het aankopen door de gemeente van landbouwgronden om een **strategische positie** te verwerven. Verkoop van natuur- of landbouwgrond moet per individuele situatie worden gezien.

In onze gemeente hebben we een **uniek landschap**. Dit is volgens KERN mede ontstaan dankzij de mensen die wonen en werken op het platteland. We mogen daar trots op zijn en we willen graag dat dit unieke landschap ook voor de volgende generaties **behouden** blijft. Dit betekent dus ook **geen monocultuur van grootschalige zonneparken** in onze gemeente op vruchtbare landbouwgrond.

KERN wil ons **Nationaal Park de Maasduinen** beter gaan promoten. Daarvoor willen we investeren in een goede **communicatie** met alle stakeholders. We zetten daarbij in op het **behoud**, herstel en verder ontwikkelen van onze **natuur en het landschap**, samen met partijen die dit met ons op willen pakken. KERN wil dit gebied vrij toegankelijk houden voor alle inwoners, recreanten en toeristen. Het is wel van belang dat dit niet leidt tot overbelasting en kwalitatieve teruggang van het natuurgebied.

Openbare Ruimte en Duurzaamheid

KERN wil voor alle inwoners en bezoekers in de gemeente Bergen een **openbare ruimte** die leefbaar, veilig, functioneel, duurzaam, schoon en aantrekkelijk is. De openbare ruimte moet een goede **uitstraling** hebben waarin de inwoners zich thuis en de bezoekers van onze gemeente zich welkom voelen. Het is daarvoor belangrijk dat de openbare ruimte **goed beheerd en onderhouden** wordt.

Om bovenstaande te verwezenlijken zijn enkele concrete acties nodig. Het **onderhoud** van onze stoepen, paden en wegen in de dorpen en in het buitengebied is de laatste jaren **verwaarloosd** en vraagt dringend om **groot onderhoud**. De door KERN gevraagde inventarisatie, planning en budgettering voor het broodnodige onderhoud van onze wegen hebben plaats gevonden. Maar omdat er geen geld voor is gereserveerd, zal dit een enorme financiële uitdaging worden voor de komende jaren. Wij vinden dat dit **niet** tot een onredelijke **lastenverzwaring** voor de inwoners mag leiden.

KERN vindt dat er meer gedaan moet worden aan het **hondenpoepprobleem**. Om dit op te lossen kunnen er hondenpoepbakken geplaatst worden bij groenveldjes in de dorpen en kunnen er meer afvalbakken in de openbare ruimte komen.

Op het gebied van **duurzaamheid** denken we vooral aan **klimaatadaptatie**. Dit betekent dat er **meer** en de **juiste bomen** aangeplant worden langs wegen, op schoolpleinen en speeltuinen. We gaan zorgen voor **wateropvang** bij overvloedige regenval en het stimuleren van **regenwaterinfiltratie**.

Vanuit de inwoners komen er initiatieven om de openbare ruimte zelf te onderhouden zoals de **greenteams**. Wij zijn enthousiast voorstander hiervan. De greenteams hebben niet als enige doel om de omgeving er **netjes** uit te laten zien. Zij stimuleren het **onderlinge contact** van de inwoners en deelname is een gezonde bezigheid. Wij bepleiten dat deze bewonersinitiatieven blijvend worden gefaciliteerd.

Het **berm-onderhoud** is een onderwerp dat altijd veel discussie oplevert in onze gemeente. KERN pleit voor een veel **beter onderhoud**, de **verkeersveiligheid** mag zeker niet in gevaar komen. De aanblik van de **Ovonde** in Bergen verdient wat ons betreft hoognodige verbetering, dit zou een visiteplaatje moeten zijn. Om de **biodiversiteit** te stimuleren kan er **gefaseerd gemaaid** worden waarbij sommige stroken in bloei kunnen staan en andere stroken gemaaid worden zodat een goede leefomgeving ontstaat voor het aanwezige ecosysteem. Op gepaste plaatsen kunnen stoeptegels vervangen worden door groen en kunnen bijvoorbeeld bloemrijke inheemse mengsels gezaaid worden.

Elk huishouden en onderneming in onze gemeente moet toegang hebben tot de **digitale snelweg**. KERN ziet dit als een nutsvoorziening. De gemeente moet haar belofte waarmaken en ervoor zorgen dat **iedereen** aangesloten kan worden op het glasvezelnetwerk of alternatieven hiervoor.

KERN is voorstander van de **energietransitie**, maar doe dat slim. Gebruik eerst zoveel mogelijk **daken** van woningen en bedrijven voor **zonnepanelen**, hetgeen betaald kan worden van het geld dat nu aan het Wells Meer wordt uitgegeven. Bevorder de ontwikkeling van **nieuwe technologieën**.

KERN wil **geen** grote **risico's** nemen met **gemeenschapsgelden** om grootschalig landbouwgronden aan te kopen en deze in te zetten voor energieproductie. Dit is de belangrijkste, maar niet de enige

reden dat KERN het **Energielandgoed WellsMeer** een slecht idee vindt. Aangezien de voortgang rond het Energielandgoed de komende jaren **stilligt**, wil KERN vooreerst een **risicoanalyse**—zowel van Wells Meer als de energiesector—om alternatieve routes te bekijken en een **passende oplossing** op te stellen. Een oplossing die past bij een gemeente, die past bij Bergen en waarvan de inwoners sneller profijt hebben.

-

Dorpenbeleid

In deze tijd van voortgaande schaalvergroting dreigen kleine gemeenschappen zoals **dorpen** in het **gedrang** te komen. Aangezien Bergen veel dorpen heeft, is het van belang dat de voorzieningen daar op peil blijven.

Dat veronderstelt een doordacht en gericht **plan van aanpak**. Hierin ligt aldus KERN een belangrijke rol voor de gemeente. In goed overleg met inwoners, verenigingen, dorpsraden en MKB-ondernemers van de dorpen kan gewerkt worden aan een **inventarisatie van trends, gevolgen, behoeften en oplossingen**. Daarbij kan juist gebruik gemaakt worden van de sterke kanten van de dorpen: **ruimte, menselijke maat**, maar vooral **saamhorigheid**. In dat kader doet gemeente er strategisch goed aan om de zelfwerkzaamheid en inventiviteit van de inwoners ruimhartig te faciliteren.

Een gedegen **dorpenbeleid** omvat sport, voorzieningen, zorg, scholen, dagbesteding, etc. Maar ook werk en bedrijvigheid. Behoud en toegankelijkheid van voorzieningen bepalen de **leefbaarheid** van de dorpen. Daarom moet leefbaarheid aldus KERN een actief vast **onderdeel** zijn in het gemeentelijk **accommodatiebeleid**. In genoemde dossiers zijn **respectvol overleg** en slimme samenwerking tussen de gemeente en alle partners cruciaal.

KERN wil zich sterk inzetten voor het **behoud van sport(voorzieningen)** in de dorpen. Om tal van redenen moet sport fysiek dicht bij de mensen zijn. Als het sportpark in Nieuw Bergen er inderdaad zou komen, moet de **gemeente** ervoor zorgen dat zij haar plechtige **toezegging** nakomt dat de **sport** in de dorpen **blijvend gefaciliteerd** wordt en verenigingen niet gedwongen worden zich te verplaatsen naar Nieuw Bergen.

Daarnaast benadrukt KERN het belang van het behoud van **scholen** in de dorpen, o.m. ten behoeve van de band met het dorp en de keuzevrijheid van de ouders. De positie van de scholen kan versterkt worden door uitbreiding met het zgn. **Brede School concept**, waarbij andere functies en diensten worden ondergebracht in het schoolgebouw, bijv. laagdrempelige **steun-** en **hulpunten** voor gezinnen, jeugd, ouderen, etc.

KERN bepleit het behoud van een **gemeenschapshuis** in ieder dorp, waar de bevolking elkaar kan ontmoeten, al dan niet in de context van cultuur en andere bezigheden. KERN is ook voor het **faciliteren** van de **dorpsarchieven**.

Met oog op de toename van de **ouderen** wil KERN de mogelijkheden bekijken welke **voorzieningen** het beste dicht bij huis gehouden kunnen worden en welke eventueel in aanmerking kunnen komen voor doordachte concentratie. De mogelijkheid van **dagbesteding** dicht bij huis in de dorpen, bijvoorbeeld, verdient onderzoek. Zo ook laagdrempelige en/of mobiele hulp en servicepunten, etc. **“Voorzorgcirkels”** kunnen een belangrijk rol spelen met het oog op zorg, maar ook op structurele contacten dichtbij onder de inwoners. Verder vindt KERN dat speciale **aandacht** moet gaan naar **risico's** van **eenzaamheid** onder ouderen en dat initiatieven vanuit verenigingen om die tegen te gaan, gefaciliteerd moeten worden. Voor dergelijke en andere oplossingen is “luisteren naar” en “overleg met” ouderen en ouderenverenigingen uiterst belangrijk.

Voor het behoud en/of het aantrekken van **bedrijven** is een aantrekkelijk ondernemersklimaat cruciaal. Immers het platteland heeft kanten die voor bedrijven juist aantrekkelijk kunnen zijn (bijv. ruimte, parkeermogelijkheden, geen files, ...). Overleg tussen gemeente en het **MKB** in de dorpen kan ertoe bijdragen dat belangrijke voorwaarden voor bedrijven onderkend en geschapen worden. Een van de eerste voorwaarden is daarbij de toegang tot **snel internet** in de gehele gemeente. Dit is voor iedereen belangrijk, maar een voorwaarde voor bedrijven. In dit kader past ook een actieve rol van een **deskundig bedrijvencontactpersoon** bij de gemeente.

Kort per thema

• Bestuur en organisatie

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Een betrouwbaar, integer en transparant gemeentebestuur.
- Een gemeente waarin de inwoners centraal staan en zich gehoord voelen.
- Een gemeente die zich faciliterend opstelt richting haar inwoners.
- Betere informatievoorziening vanuit het College.
- Betere verantwoording van de gemeente Bergen naar de burgers.
- Herinvoering van het periodieke persmoment van het College.
- Vereenvoudiging en vermindering van regelgeving.
- Dat inbreng die komt vanuit dorpsraden, inwoners of belangenorganisaties, serieus genomen wordt.
- Openbaarheid van Collegebesluiten tenzij de wet anders voorschrijft.
- Dat burgers NIET worden uitgesloten t.g.v. digitalisering.
- Dat in samenwerkingsverbanden met andere partijen (stichtingen, gemeenten, etc.) de gemeenteraad alle grip behoudt.

• Veiligheid en handhaving

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat alle inwoners zich veilig voelen in hun eigen dorp en leefomgeving: thuis, op straat, op het werk, ...
- Optreden tegen criminaliteit, vandalisme, overlast, bedreiging, (huiselijk) geweld ...
- Nultolerantie bij intimidatie, drugsoverlast en illegale dumpingen.
- Gerichte aanpak van oorzaken van gewelddadig gedrag.
- Meer aandacht voor en gerichte aanpak van het bestrijden van drugsoverlast.
- Zichtbare handhaving: betere zichtbaarheid van de wijkagent en een goede samenwerking met de BOA's.
- Het stimuleren van burgerdeelname t.b.v. veiligheid waar mogelijk. Bijv. door goede voorlichting over buurtpreventie en dit faciliteren.
- Oplossingsgericht denken en handelen in plaats van dwangsommen.
- Dat tijdige aanrijtiden van alle hulpdiensten de standaard zijn en gemonitord worden.
- Een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio en met de veiligheidsdiensten van onze bureaus.

• Financiën

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Verantwoord omgaan met het geld van onze inwoners.
- Transparantie in het huishoudboekje van de gemeente.
- Dat er geen deelbelastingen worden ingevoerd, zoals bijvoorbeeld hondenbelasting.

- Grote terughoudendheid ten aanzien van hogere belastingen en andere lasten voor inwoners, bedrijven of bezoekers.
- Terughoudendheid in ondernemen met gemeenschapsgeld.
- Geen verdere investeringen in Energielandgoed Wells Meer eerst een risicoanalyse en een passende oplossing.

- **Sociaal Beleid**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat de menselijke maat de norm is en iedereen mee kan doen.
- Goede ondersteuning van onze gemeente aan de kwetsbare inwoners.
- Een passende waardering voor onze mantelzorgers en vrijwilligers.
- Laagdrempelige toegang voor ondersteuning bij hulpvragen.
- Laagdrempelig gemeentelijk sociaal loket.
- Korte enquêtes naar verbeterpunten in gemeentelijke dienstverlening.
- Behoud van sociale ontmoetingsplekken zoals buurthuizen en bibliotheek.
- Verenigingen, stichtingen en andere activiteiten ruimhartig faciliteren.
- Meer aandacht voor onze ouderen en eenzaamheid.
- Aandacht voor lichamelijke & mentale gezondheid bij jong en oud.
- Tijdige en respectvolle dienstverlening voor inwoners in de bijstand en schuldhulpverlening.

- **Senioren/ouderen**

Kern maakt zich (er) sterk voor:

- Een toekomstgericht ouderenbeleid waarin de gemeente zich voorbereidt op de toename van ouderen in onze gemeente en de afname van zorgverleners en mantelzorgers.
- Blijvend faciliteren van seniorenverenigingen.
- Dat senioren/ouderen in een vroeg stadium als ervaringsdeskundigen betrokken worden bij senior-gerichte bouw en andere projecten.
- Speciale aandacht voor ouderen met een beperkt budget.
- Inzetten op levensbestendige woningen, kangeroe-woningen, hofjes-bouw etc.
- Dat voorzieningen voor ouderen dichtbij en/of bereikbaar zijn, bijv. dagbesteding in de dorpen.
- Gemeentelijke ondersteuning bij het zoeken naar een passende woonvoorziening voor senioren en ouderen.
- Het faciliteren van initiatieven die onderling contact bevorderen –zoals Voorzorgcirkels.

- **Armoedebelied en eenzaamheid**

KERN maakt zich (er) sterk voor

- Het in beeld brengen van (de omstandigheden van) armoede binnen onze gemeente.
- Gericht aanpak van armoede op grond van inventarisatie van aantallen, achtergronden, groepen, etc.

- Samenwerking met en het faciliteren van verenigingen die (stille) armoede bestrijden.
- Faciliteren van organisaties die eenzaamheid gericht aanpakken
- Dat bij het organiseren van activiteiten gericht advies en/of inbreng wordt ingeroepen van bepaalde doelgroepen.
- Het aangaan van gesprekken met belangenverenigingen over hoe eenzaamheid aan te pakken.

- **Verenigingen**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat verenigingen gefaciliteerd worden.
- Een transparant subsidiebeleid, met een (openbaar) register en heldere criteria die meewegen in de toekenning van subsidies (bijv. aantal leden, maatschappelijke functie, hoogte contributie, etc.).
- Het faciliteren van de dorpsarchieven.
- Dat de gemeente meewerkt aan een actieplan voor verenigingen die moeite hebben met het opvullen van vrijwilligers/bestuursfuncties.

- **Gezinnen**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Laagdrempelige ontmoetingsplekken voor hulpverlening.
- Bij ondersteuning vanuit de gemeente één ambtenaar die de portefeuille volgt en hulp coördineert.
- Speciale aandacht voor eenoudergezinnen, waar werk en zorg vaak bij elkaar komen in één persoon.

- **Jeugd en onderwijs**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Goed onderwijs en kinderopvang voor alle kinderen in de dorpen.
- Behoud van scholen in de dorpen, ook met het oog op samenhang binnen en de band met het dorp, leefbaarheid en de keuzevrijheid van de ouders.
- Voldoende fysieke speelruimte voor onze kinderen.
- Jeugdwerkers die samen met de jongeren een impuls geven aan activiteiten en ontmoeting en signalen afgeven wanneer er problemen dreigen.
- Betere aansluiting op vraag en aanbod en preventie binnen de jeugdzorg. De gemeente kan samen met de jongerenwerker werken aan oplossingen.
- Inzetten op verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg.
- Dat initiatieven ontwikkeld worden om jeugd meer bij dorp(en) te betrekken (jeugdlintje, faciliteren van maatschappelijke stages, etc.)
- Dat de huisvesting en binnenklimaat in alle scholen aan de eisen van deze tijd voldoen.
- Het bekijken van mogelijkheden om onderdelen uit het voortgezet onderwijs naar onze gemeente te halen (bijv. leer- & werkplekken).

- Het versterken van de positie van de scholen door de uitbreiding van het zgn. “Brede School concept”, waarbij andere functies en diensten worden ondergebracht in het schoolgebouw, bijv. (gemeentelijk) loket voor gezinshulp, steun- en servicepunt voor ouderen, etc.
- Een goed achterstandsbeleid: gerichte aanpak van bijv. laaggeletterdheid.

- **Wonen**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Passende woningbouw op maat voor jongeren, alleenstaanden, gezinnen en ouderen.
- Met het oog op de toename van ouderen: inzetten op kwalitatieve bouw, die aansluit bij wat ouderen nodig hebben.
- Dat een inwoner per aanvraag werkt met één aanspreekpunt bij de Gemeente (bijv. t.b.v. omgevingsvergunning).
- Kostendekkende leges.
- Kostendekkende tarieven voor het bouwrijp maken van bouwgrond.
- Ruimte bieden aan nieuwe inwoners.
- Projectontwikkelaars faciliteren bij het bouwen in onze gemeente.
- Stoppen met het actieve grondbeleid van de gemeente Bergen.
- De kans benutten om leegstaande panden te transformeren tot kleinschalige woonvormen en bedrijvigheid.
- Transitiefonds, dat meedenkt en meewerkt wanneer beeldbepalende gebouwen van functie veranderen.
- Investeren in groene wijken.

- **Sport, recreatie en toerisme**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat sport voor iedereen in alle dorpen toegankelijk is en blijft.
- Een MFC voor ieder dorp-
- Dat in oplossingen wordt gedacht bij teruglopende ledenaantallen van verenigingen.
- Een openbaar gemeentelijk zwembad.
- Dat recreatie en toerisme speerpunten zijn binnen het gemeentelijk beleid.
- Een actieve en positieve houding richting recreatie en toerisme.
- Het versterkt inzetten van het Toeristisch Platform als overleg- en adviesorgaan tussen gemeente en ondernemers binnen toerisme en horeca.
- Dat de verblijfsbelasting niet verhoogd wordt.
- Positieve aandacht voor het belang en de positie van de horeca.
- Het blijvend faciliteren van cultuur-historische monumenten in samenspraak met eigenaren.
- Het blijvend faciliteren van kleine kredieten voor het restaureren van kleinere elementen aan cultuur-historische monumenten.
- Het optimaliseren en in stand houden van de Asseldonk.
- Grote terughoudendheid inzake het nieuwe sportpark in Nieuw Bergen i.v.m. kosten en gebrek aan draagvlak onder verenigingen en inwoners.

- Goede sportfaciliteiten naar behoefte in elk dorp, zowel in Nieuw-Bergen als in de andere dorpen.

- **Economie**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat de samenwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven verbeterd wordt, o.m. door structureel periodiek contact.
- Het faciliteren van Denktank voor het MKB in de gemeente, t.b.v. brainstormen over ideeën en inbrengen van regeltechnische expertise, bij elkaar brengen van vraag en aanbod, etc.
- Dat vergunningsverlening adequaat en vlot plaatsvindt.
- Dat er geen voorkeursbehandeling gegeven wordt aan gemeentelijke plannen.
- Dat de omgeving van de Flammert in samenspraak met de gevestigde bedrijven verbeterd en vergroend wordt.
- Een bedrijvenloket en bedrijvencontactpersoon die zichtbaar en laagdrempelig toegankelijk zijn.
- Actief stimuleren (bijv. in periodiek overleg) dat jongeren in bedrijven en instellingen in Bergen (maatschappelijke) stage kunnen lopen;
- Het opnieuw actief inzetten van het Toeristisch Platform met de sector (zie ook Sport, recreatie en toerisme).
- Contacten over de grens met Duitsland en N. Brabant uitbreiden en actief benutten voor projecten, stages, werknemers, aantrekken van bedrijven, ...

- **Landbouw en natuur**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Dat het verdienmodel voor de landbouw mogelijk moet blijven.
- Dat er geen extra beperkende maatregelen komen t.a.v. vrij ondernemerschap van de boeren.
- Dat de gemeente geen landbouwgrond meer opkoopt.
- Dat de gemeente de beste agrarische gronden behoudt voor de voedselproductie.
- Dat agrariërs zelf bepalen in welke richting hun bedrijf zich agrarisch ontwikkelt.
- Behoud van diversiteit van landbouwbedrijven.
- Groene erfgransbeplanting agrarische bedrijven.
- Dat het bestaande cultuur- en natuurlandschap gekoesterd wordt.
- Dat we de natuurgebieden toegankelijk houden voor iedereen (bijv. t.b.v. kampterreinen).
- Dat de verpachting van de jachtrechten in uitvoering en beleid in handen blijft van de gemeente en niet ook wordt ondergebracht bij De Marke.
- Dat er wordt samengewerkt met de belanghebbende boeren, overheden en natuurorganisaties binnen de Maasduinen.
- Aandacht voor de bedrijfsopvolging in de landbouw.
- Dat landbouwgrond **niet** bij De Marke wordt ondergebracht.

- **Openbare ruimte en duurzaamheid**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Beter onderhoud van de openbare ruimte, zodat inwoners hier weer trots op kunnen zijn.
- Een inhaalslag in de revitalisering en herinrichting van de trottoirs, paden en wegen.
- Het voortvarend oppakken van het gemeentelijk wegen- water- en rioleringsplan samen met inwoners.
- Vergroening van de openbare ruimte in overleg met de inwoners.
- Goed berm-onderhoud, vooral ook in het belang van de verkeersveiligheid.
- Snel internet mogelijk maken voor iedereen in onze gemeente.
- Dat er geen geld meer besteed wordt aan Energielandgoed Wells Meer zolang er geen zicht is op de toekomst. De put lijkt nu bodemloos.
- Dat er een passende oplossing komt voor het Energielandgoed Wells Meer vanwege de hoge kosten, risico's, aantasting van het landschap en het ontbrekende draagvlak onder de inwoners.
- Het inzetten op het verduurzamen van woningen en bedrijven in onze gemeente.
- Transitiefonds, dat meedenkt en meewerkt wanneer beeldbepalende gebouwen van functie veranderen.

- **Dorpenbeleid**

KERN maakt zich (er) sterk voor:

- Een plan van aanpak voor behoud en bereikbaarheid van voorzieningen in de dorpen.
- Leefbaarheid = behoud en bereikbaarheid sport, onderwijs, gemeenschapshuis, en basisvoorzieningen.
- Met het oog op de toename van senioren die te voorzien is: het aanbieden van dagbesteding en andere senior-gerichte activiteiten dichtbij, ook in de dorpen.
- Periodiek overleg over leefbaarheid in de dorpen met o.m. de dorpsraden, verenigingen, ondernemers, etc.: inventarisatie van wat behoeften zijn, mogelijkheden, etc.
- Dat leefbaarheid actief wordt betrokken in accommodatiebeleid.
- Het behoud van sport(voorzieningen) in de dorpen, ook op de lange termijn.
- Het faciliteren van dorpsarchieven.
- Behoud van scholen in de dorpen, ook met het oog op samenhang binnen en de band met het dorp, leefbaarheid en de keuzevrijheid van de ouders.
- “Brede School” concept, dat de positie van de scholen in de dorpen versterkt. Hierbij worden andere functies en diensten ondergebracht in het schoolgebouw, bijv. (gemeentelijk) loket voor gezinshulp, steun- en servicepunt voor ouderen, etc.
- Speciale aandacht voor het gevaar van eenzaamheid onder ouder wordende senioren die thuis blijven wonen in de dorpen.
- Het faciliteren van de zelfwerkzaamheid van inwoners.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van een dienstencentrum.
- Overleg met MKB-ondernemers in de dorpen naar mogelijkheden en behoeften.
- Toegang tot snel internet in gehele gemeente, juist ook t.b.v. bedrijvigheid.
- Dat de gemeente primair het aanspreekpunt blijft voor maatschappelijke dienstverlening en dit moet ook in de dorpen laagdrempelig blijven.